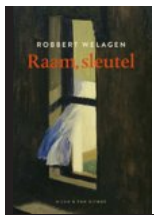

Meer literatuur dan leven

ROMAN In *Raam, sleutel* zetten kleine golven – een open raam, een vergeten sleutel – het hele leven van Karlijn Spichter op zijn kop.

ROBBERT WELAGEN

Raam, sleutel

Nijgh & Van Ditmar, 208 blz.,

18,50 € (e-boek 9,99 €)

★★★★☆

Robbert Welagen opent zijn negende boek met een tv-interview: auteur Karlijn Spichter ontvangt journaliste Hanna Verbeek thuis voor een gesprek over haar roman *Jaarringen*, volgens Hanna 'een prachtig verhaal over vier vrouwen in vier verschillende levensfasen'. Karlijn vertelt: 'In onze tijd denken we dat ons handelen alleen onszelf raakt. We hebben geen oog voor de kleine of grote golven die we veroorzaken in de levens van anderen.' Daar heeft Robbert Welagen wél oog voor. In *Raam, sleutel* zetten kleine golven – een open raam, een vergeten sleutel – het hele leven van Karlijn Spichter op zijn kop. In de openingsscène zit eigenlijk de rest van het boek al vervat, als een miniatuur dat nadien wordt uitgewerkt.

Hanna legt na het interview haar hand op Karlijns been, Karlijn wordt voor het eerst in haar leven verliefd op een vrouw. De sfeer in de kamer is broeierig, dus ze opent het raam. Ze loopt met Hanna mee naar buiten, zonder sleutel, de deur waait dicht, dus ze belt haar vriend. Hij overlijdt op weg naar haar, en zij wordt de volgende ochtend wakker als een andere vrouw. Een vrouw die haar vriend verloren is, een vrouw die verliefd is. En ook: niet meer de auteur van een succesvol boek, maar nabestaande, 'meer treurende weduwe dan schrijver'.

Welagen onderzoekt in *Raam, sleutel* of rouw en verlies kunnen samengaan, wat het met iemand doet om tegelijk te treuren om een verloren geliefde en halsoverkop te vallen voor iemand nieuw. Rouw en verlies: 'Ze lijken op het eerste gezicht tegengesteld, maar ze zijn het niet. De lichamelijke reacties komen overeen. Onrust, slapeloosheid, hartkloppingen.' En daar bovenop komt het verzengende schuldgevoel: als ze het raam niet open had gezet, dan... Zo is haar liefde voor Hanna bij voorbaat gedoemd om te mislukken. Hanna's hand op haar been, de warme afdruk die ze achterliet, het raam dat ze moest openen. 'Hanna bleef me aankijken met een blik vol medelijden. Volkomen misplaatst. Haar blik suggereerde dat ik onschuldig was. Een slachtoffer van de situatie.'

In bedrieglijk eenvoudige zinnen laat Welagen zijn hoofdpersonage haar nieuwe leven verkennen. Hij voegt er ook de laag van de literatuur aan toe: de parallellen tussen het verhaal van Hanna en Karlijn en dat in Patricia Highsmiths *Carol* vallen ook de personages op. Joan Didions rouwboek *Het jaar van magisch denken* wordt genoemd, maar ook *Nooit meer slapen*, Vivian Gornicks *The odd woman and the city*.

Raam, sleutel is evenzeer een roman over schrijven. Karlijn zegt: 'Als ik iets verzon, was het er. Als iets gebeurde, was het er ook. Allebei werd het onderdeel van dezelfde werkelijkheid.' Het boek is gelaagd, slim gecomponeerd, maar daardoor ook cerebraal. Je leest meer constructie dan gevoel, meer literatuur dan leven, maar daar is het Robbert Welagen ook om te doen.

Jozefien Van Beek

onze selectie

FICTIE

ELSA MORANTE

Het eiland van Arturo

Vertaald door Manon Smits,

Wereldbibliotheek, 352 blz.,

24,99 €

1

Het eiland van Arturo is een Griekse tragedie en een Napolitaans melodrama tegelijk. Een Bildungsroman van een adembenemende, on-aardse schoonheid.

Els Moors

ELS MOORS

Mijn nachten met Spinoza

Arbeiderspers, 344 blz.,

24,99 €

2

Els Moors brengt gedurende 48 dagen verslag uit van haar leven aan de hand van de 48 door Spinoza gedefinieerde affecten. De realiteit in deze roman overtreft moeiteloos de fictie.

Exces

PERSIS BEKKERING

Exces

Prometheus, 272 blz.,

21,99 €

3

Broeierige roman en ode aan de ravecultuur. Nu we stilaan weer buiten mogen komen, het ideale boek om te verlangen naar zweterige feestjes.

ROY JACOBSEN

Witte zee

Vertaald door Paula Stevens,

256 blz., 21,99 €

4

Na het succes van *De onzichtbaren* vervolgt Roy Jacobsen met *Witte zee* zijn epos over een Noorse familie die in de tumultueuze twintigste eeuw een bestaan probeert op te bouwen.

Édouard Louis

ÉDOUARD LOUIS

Strijd en metamorfose van een vrouw

Vertaald door Jan Pieter van

der Sterre, De Bezige Bij, 80

blz., 17,99 €

5

Édouard Louis is een soort schrijver dat wij hier niet kennen. Hij ziet zijn boeken onder meer als wapens om de elite te bestrijden. Zijn nieuwste gaat over zijn moeder.

NON-FICTIE

ERIC MIN

Gare du Nord. Belgische en Nederlandse kunstenaars in Parijs

Pelckmans, 470 blz., 29,50 €

1

Rond 1900 trokken almaar nieuwe generaties kunstenaars uit de Lage Landen naar Parijs, de onbetwistbare culturele hoofdstad van de wereld. Eric Min schetst een groepsportret.

TIM PARKS

TIM PARKS

Het heldenpad

Vertaald door Corine Kisling,

De Arbeiderspers, 456 blz.,

26,99 €

2

Tim Parks treedt in de voetstappen van de revolutionaire generaal Garibaldi, die in de 19e eeuw een guerrillaoorlog leidde voor een verenigd Italië, en doet verslag van de beroemde reis door de Apennijnen.

SELVA ALMADA

SELVA ALMADA

Dode meisjes

Vertaald door Marijke Arijs,

Vleugels, 136 blz., 23,95 €

3

In *Dode meisjes* onderzoekt Selva Almada drie vrouwenmoorden die in de jaren tachtig in het binnenland van Argentinië plaatsvonden en ongestraft bleven.

ROSS KING

ROSS KING

De boekhandelaar van Florence

Vertaald door Toon Dohmen,

De Bezige Bij, 528 blz.,

34,99 €

4

Over de renaissance, de boekdrukkunst en de veranderende kracht van ideeën, luidt de ondertitel. De Canadees Ross King schreef een meeslepend verhaal over 'de koning der boekhandelaren'.

LIENEKE FRERICHS

LIENEKE FRERICHS

Nescio. Leven en werk van J.H.F. Grönloh

Van Oorschoot, 656 blz.,

39,50 €

5

Eindelijk is er een biografie van Nescio. Zijn verhalen bruisen, maar zijn leven is minder opwekkend, zo blijkt. 'Ik ben levend begraven', schreef hij al op zijn 45ste.

Gekozen door de redactie in samenwerking met onafhankelijke boekhandels Barbóék, Boekarest, Cormon, Cronopio, De Groene Waterman, De Reyghere, De Zondvloed, Grim, Kartonnen Dozen, Limerick, Passa Porta en Walry.